

Az elfek által használt naptárak

Ynevi kalendáriumokról

Az elf időszámítás az emberitől teljesen független, számos szokatlan tétellel kiegészített mértékrendszer, eredete egészen az Elsőkorig nyúlik vissza. Legnagyobb ismerői és szakértői kétségkívül a híres elf kronomanták, illetve különfél nagator iskolák.

Először is le kell szögeznünk, hogy az általános elf számára semmit sem jelent az idő múlása, az évek egymást követő ciklusai neki mindössze annyi, mint másnak a napok telése, röpke pillanata csak a végtelenség, az évezredekig tartó hosszú élet monotonitásának. Ezért számukra a legtöbb, emberek által is nyilvántartott időciklusnak nincs kiemelkedő fontossága, s bár képesek számon tartani, kiszámolni – időnként még pontosabban is, mint az utódfajok -, de többnyire nem foglalkoznak velük komolyabban, ahogyan az emberek sem törődnek például a percek, az órák, a hetek külön, nevesített számontartásával. Egyszerűen csak vannak, és kész. Ilyen számukra például a hónapok múlása, vagy az esztendők ismétlődése. Ezeket többnyire csak számokkal tartják fejben, s csak korlátozott ideig.

Teljesen más, emberi ész számára érthetetlen mértékegységeket használnak tehát egymás, illetve a világ korának számontartására, ezek megértése egy kicsit bővebb kifejtést igényel.

Az elf időszámítás is ismeri tehát a perc fogalmát (ez alatt csak a kronomanták tartják számon az időt, akik állítólag még magát az időt is képesek megállítani a pillanat tört része alatt), s náluk is hatvan perc tesz ki egy órát. Ugyancsak megegyezik a nap hosszának számontartása az emberivel, tehát egy nap náluk is húsz óra, s náluk is éjkezőptől éjkezőpig tart a mérése, hisz a holdtalan pillanatok a legkönnyebben kimutatható konstans pillanatai a napnak.

De innentől kezdődik a különbségek hosszú sora. Először is az elfek nem tartják olyan lényegesnek a napok múlását, hogy közbenső egységeket iktassanak be közéjük, így a hetek fogalma náluk kiesik (kivéve az emberi közösségek mellett élő, azok szokásait átvevő elfeknél). A legkisebb időegység, amit még számon tartanak, a két hold fáziskitelési ciklusát jelző holdnap. Ez az emberi hónapnak felel meg, és ugyanúgy húsz nappól áll. Külön névvel nem illetik egyiket sem, bár egyes, percemberek közelében régóta időző közösségek, ginnek körében újabban elterjedőben van a holdnapok nevesítése, ilyenkor általában minden időszakot egy rá jellemző állattal vagy növényvel jeleznek.

Ugyanúgy huszonnégy holdnap tesz ki egy évet, de a legtöbb elf csak merőben statisztikai alapon tartja számon az évek múlását is. Mint köztudott, a hosszúéletűeknél nem ritka, hogy valaki évezredekig éljen, s így – érthetően – értelmetlen lenne minden évet fejben megjegyezniük. Ehelyett viszont ismerik a mana ár-apály ciklusának időtartamát. Ez valójában nem jelent mást, mint azt az időszakot, ami alatt a manahálóban áramló mana teljesen lecserélődik, felfrissül az égi csatornákon át folyó, Dimensiae Sacrára való folyamatos szivattyúzásának és a statikus gócpontok, az odmezők révén onnan való visszaszívargásának eredményeként. Ezt rajtuk kívül csak az Adron-papok, a magas mágikus művészetek beavatottjai és

a Niareiek ismerik (lásd a Sárkány naptárt), s technikailag tizenkét standard esztendőket jelent. Ezt a korszakot a szaknyelv váltóciklusnak nevezi.

A váltóciklusok (VáC) alkotják tehát az elf naptár legkisebb számontartott ciklusát. Alkalmazása sokféle lehet, pl. egy elf felnőtté avatása ötödik VáC-on történik. Jelenleg három ismert, és elterjedt elf naptár van, ami számon tartja őket, s ezek a következők: az Oilani-, a Tyssoni- és az úgynevezett Bálvány-naptár.

Ezek a következőképp néznek ki éves bontásban (minden évnek külön szellemi vezetője van):

Tyssoni-naptár

1. Finna Lies, a Korokon tanító
2. Veela Luminatar, az Egykor Volt Fényesség
3. Siena Boralise, az Érintéssel Enyhítő
4. Flidais D'amantel, a Lombok Őre
5. Narmiraen, a Ködökön Járó
6. Magon L'levar, a Szavakat Ismerő
7. Eidhil K'Meakhon, a Dalokban Élő
8. Nemathiel Airaven, a Tűzhelyre Vigyázó
9. Tyssa L'imenel, a Vér Nélkül Való
10. Rhienna Malvaureen, a Tűz Csiholója
11. Mallior, az Éjben Kacagó
12. Moranna Naronal, a Homály Lakója

Oilani-naptár

1. Thulúviel
2. Naidden
3. Teliadon
4. Inmattiel
5. Feina
6. az Eltávozott*
7. Harinian/Horianar+
8. Oidile
9. Shim-shioan
10. Tagernie
11. Asshiel
12. Rannien

* régi forrásokban Allrin

+ A rehynn jelenlegi avatárja egy ikerpár, akiknek közös a lelkük, bár egyikük nő, a másikuk férfi. A férfi, Harinian jelenleg mint Dygiant kikötőváros ura ismert, míg a nő, Horianar a Nyolcadik Vörös Hadúr. Állítólag hermafrodita volt, jelképe mindmáig egy stilizált androgün torzó, feje helyén két arccal.

Bálvány-naptár

1. Sína, a Gyógyító
2. Magon, a Tanító
3. Eidhil, a Táncos
4. Samildánach, az Utak Mestere (1)
5. Nematiahle, a Család Őre
6. Rhienna, a Szerető
7. Fliadais, az Erdők Lakója
8. Shial, a Nap Csillanása (2)
9. Llys, a Holdak Úrnője (3)
10. Wyddan, a Tengerek Ura (4)
11. Moranna, a Halál Csarnokainak Felvigyázója
12. Gria-Duan, a Pusztító (5)

- (1) – Amildánach, a Hazátlan Vándor alakjából
- (2) – Shirole Denetaar, a kanonizálatlan mellék-kalahora alakja nyomán
- (3) – Llys A’Cahisse, a folyóvizek és a kék hold mellékkalahorája nyomán
- (4) – Wyddan M’aldvin, a Messzenéző alakja nyomán
- (5) – Gria-Duan, a Kárhozott Vadász alakja nyomán

A három közül a Tyssoni az, amely a legelőbb kialakult, még a királyság fénykorában, s a máig elismert kalahorák palettáját tárja elénk, mindegyiket átfedési sorrend szerint. Széles körben elterjedt minden kiszakadt és őshonos elf közösségben, ez alól csak Oilan és a sirenati Hat Város kivétel. Ez utóbbi saját naptárát, a rehyneket bemutató Oilani-naptárát favorizálja.

Legkésőbb a bálványimádók naptára alakult ki, de érdekes módon egyre nagyobb térhódítást mutat a délvidéken és a kiszakadtak körében. Politikai számbavételén nagyot emelt, hogy az elfendeli koronarégens, Lorien is ezt legalizálta saját főségén. Kialakulásának története homályos, de úgy tűnik, hogy az idegen kultúrákban felnövő, kiszakadt és kevertvérű elfek kezdték először kialakítani, miután megpróbálták rekonstruálni a rájuk maradt töredékes liturgikus hagyományok alapján a jóval komplexebb elf hitvilágot. Később, a jóval műveltebb és hiánytalan forrásanyagokban is dúskáló területeken azért tudott híveket szerezni, mert az idősebbek, elsősorban a siocháinok (óelfek) önsajnáló, tehetetlen útja, és elnyomó uralma ellen lázadó fiatal, szabados erkölcsű, rebellis elfek – s ez főleg a délvidéken, Yllinorban és külső Elfendelben jellemző – így próbálták függetlenségüket, kiemelkedettségüket bizonyítani. Érdekes tény azonban, hogy mindazon elfek, akik meggyőződésesen vallják és hiszik a szobor-istenek hitét, beavatást nyertek azok legbelsőbb misztériumaiba, hasonló szakrális hatalmat tudnak felmutatni, mint a pragmatikusabb emberi hitvilágok megszállott zelótái, mindazon elkötelezett, fanatikus hitvallók, akik szent háborút vívó paplovagok módjára harcolnak elveik igazságáért.

Azonban a váltóciklusok szerepe az elf időszámításban még mindig nem zárja be az újszerű fogalmak sorozatát, hisz ez a ciklus számukra még mindig csak olyasféle, mint más népeknél a hónapok. A következő nagyobb időegység a Szférikus Szimmetrikus konstelláció, röviden revolúció (Rev). A revolúció olyan időmérték, amely a planetoidot burkoló kristályszférák rotációs tengely menti elmozdulását méri, pontosabban azt az időt, ami alatt ezek a szférák rendszeresen ismétlődő fázisokban teljes fedésbe kerülnek. Ez hagyományosan kilenc váltóciklusnak felel meg. (Valójában ennél egy kicsivel több, de a különbség olyan kicsi, hogy csak háromszázharminchárom revolúcióként mutatható ki egy váltóciklusnyi eltérés, s erre az ismert történelem folyamán csak egyszer volt példa: a világokat végigsöprő téridőörvény, a Fergeteg tombolásának idején. Legközelebb a Mindenség Szféráinak Együttállási Ciklusának végén, a Kilencedkor végén várható. Egy ilyen Multiverzális Ciklus egyébként megközelítőleg 35964 esztendeig tart.)

Tehát: egy elf revolúció = kilenc elf váltóciklus = száznolc ynevi év.

Maguknak a világekorszakoknak számlálásánál az elfek egy kissé csúszásban vannak a Rívai Apokrifhez viszonyítva, hisz historikusan nem az emberi, hanem az elf sorsfordulókat veszik számításba, s eszerint az időszámítás a következőképp módosul:

I. Sírások kora: a hagyományos Elsőkor vége, Másodkor eleje (Urria száműzetésétől kezdődően az Uscha első gyermekeinek kirügyezéséig, a kalahorák megjelenéséig)

II. Sárkányszövetség ideje: Másodkor közepe.

III. Aquir Háborúk Kora: Másodkor vége, Harmadkor eleje.

IV. Szellők ideje: Harmadkor közepétől Negyedkor közepéig.

V. Amund Háborúk Kora: kb. P.e. 5100-2500, tehát nagyjából Ötödkor.

VI. Záporok Ideje: Hatodkor (Az ó-tyssoni időszámítás a P.e. 2900-ban, Taleriennek, a Második

Szálfatermetű Hadúrnak /Öröklélek?/ uralomra jutásától kezdődött, és a P.sz. 2003-ban, a város bukása után ért véget.)

VII. Várákosok Kora: Hetedkor, P.sz. 1853 (az Első Fa kidöntése Rayvanhur által, az új-tyssoni időszámítás kezdete)

- ??? (P.sz. 3850, Fekete Holdkelte, óceáni exodus?)

A fenti adatok alapján kiszámíthatjuk tehát, hogy a pyarroni időszámítás 3672. esztendeje elf időszámítás szerint azonos az új-tyssoni időszámítás 16. revolúciója 7. váltóciklusának 7., Eidhil K'Meakhannak szentelt esztendejével, röviden Tyss.16Rev/7VáC/7-Eid. (Megközelítőleg hasonló eredményt kapnánk a Bálvány-naptár esetében is, ami szintén a fenti jeles eseményt teszi meg kronológiájának alapjául, s nem a város végleges bukását.)

Az Oilan-naptár ellenben P.sz. 1342-t veszi origópontnak (a Sirenari Tizenkettek kivándorlásának éve Rehiarba), s ehhez méri idejét is. Tehát ugyanez náluk az O.sz. 21Rev/5VáC/2-Naid(den) éve lesz.

Láthatjuk tehát, hogy a hosszúéletűek időszámításában eligazodni korántsem olyan egyszerű, mint az más, fiatalabb kalendáriumok esetében várható. Szerencsére az embereknek ritkán van alkalma tüzetesebben szemügyre venni egy ezzel datált dokumentumot, hisz az elfek híresen nagyvonalúan bánnak idejük mérésével, ritkán hivatkoznak véges időtartamokra, s akkor is próbálják megkönnyíteni társalkodófelük dolgát, s udvariasan az ő időszámítását használják egyeztetés végett (persze ezzel a saját dolgukat is jócskán megkönnyítik).

2000.05.

Szerző: Kovács Adrián

Forrás: Rúna magazin VI.évf./2.szám

Szerkesztette: Magyar Gergely